

1 Obiekt

BUDYNEK BANKOWY

2. Czas powstania

I ćw.XVIII w.

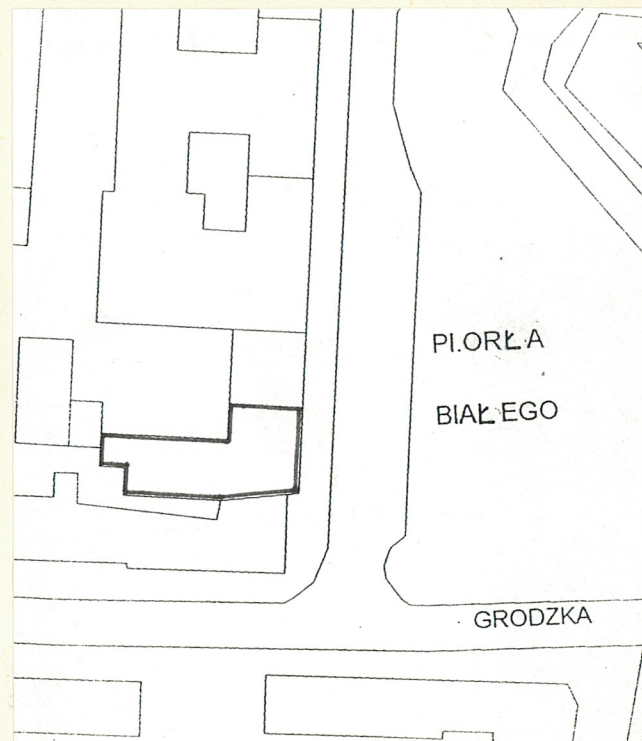
3. Miejscowość

S Z C Z E C I N

11 Zdjęcia rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

Widok budynku od strony wsch.

4. Adres

Pl. Orła Białego 5

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo szczyecińskie

gmina Szczecin *zw. SZCZECIN*

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Stettin (do 1945r.)

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

szczyecińskie
województwo

powiat Szczecin

8. Właściciel i jego adres

PKO BP II Oddział

w Szczecinie

Pl.Orła Białego 5

9. Użytkownik i jego adres

Powszechna Kasa

Oszczędności

Bank Państwowy j.w.

10. Rejestr zabytków

Nr 1263

data 05.VII.1994

Brak jednoznacznych przekazów co do kształtu najwcześniejszej zabudowy

działki przy Pl. Orła Białego 5 (d. Rynek Koński⁵). Kształt placu i linia zabudowy pierzei zostały wytworzone w okresie średniowiecza. W związku z tym iż był to jeden z głównych placów miasta, przypuszczać należy, iż budynki przy nim stojące, posiadały podpiwniczenie i były murowane. Widok miasta z mapy Lubinusa z 1618 r., ukazuje na interesującym nas miejscu, jeden lub dwa budynki, ustawione szczytowo do placu, przekryte dwuspadowymi dachami. Na sztychu Meriana z 1641 r. i jego kopii wykonanej przez Schnitzera w 1660 r. widzimy już na miejscu dzisiejszej działki, jeden budynek ustawiony kalenicowo do placu. Po znacznych zniszczeniach tej części miasta w pocz. XVIII w., w latach '20-tych tego wieku Rynek Koński staje się najbardziej reprezentacyjnym placem miasta. Interesujący nas budynek uzyskuje formę pałacu miejskiego o klasycyzującej architekturze. Pałac był dwukondygnacyjny, posadowiony na cokole, przekryty dwuspadowym dachem mansardowym, ustawiony kalenicowo do placu. Budynek miał 6 osi z pseudoryzalitem w dwóch środkowych

Sytuacja. Budynek usytuowany w lewobrzeżnej części miasta, na terenie Starego Miasta, w zachodniej pierzei Pl. Orła Białego. Budynek usytuowany w kwartale zwartej zabudowy, ograniczonym od pn ul. Łaziebną, od pd ul. Grodzką, od zach. ul. Tkacką i od wsch. Pl. Orła Białego. Elewacja frontowa budynku zwrócona ku wschodowi.

Materiał i konstrukcja. Budynek posadowiony na fundamentach murowanych. Ściany murowane z cegły pełnej ceramicznej na zaprawie wapienno-cementowej. Ściany ostatniej kondygnacji oficyny w konstrukcji drewnianej, szkieletowej, od zewnątrz odeskowane. Pozostałe ściany tynkowane, cokół i I kondygnacja fasady licowane okładziną kamienną, fasada oraz część ścian wewnętrznych zdobiona sztukateriami. Wieżba dachowa drewniana, nad częścią główną stolcowa, nad oficyną wieszarowa, jednowieszakowa. Dach kryty dachówką zakładkową. Podłogi: białe, cementowe, kamienne, linoleum. Stropy płaskie, betonowe na belkach stalowych, w sali operacyjnej oraz hallu II kondygnacji pseudokasetonowe, w I kondygnacji zdobione sztukateriami. Schody wejściowe proste, kamienne. Schody w części głównej drewniane, policzkowe, powrotne 2-biegowe z podestami, z ozdobną, drewnianą balustradą i podniebieniem zdobionym sztukateriami. W oficynie schody betonowe, powrotne, 2-biegowe z podestami, z metalową balustradą o drewnianej poręczy oraz schody betonowe, 1-biegowe, proste. Drzwi zewnętrzne drewniane, 2-skrzydłowe, ramowo-płycinowe, z listwą przymykową w formie kolumnienki, z profilowanym śłemeniem oraz prostokątnym, przeszklonym nadświetlem, zdobionym kutą kratą. Drzwi wewnętrzne drewniane, ramowo-płycinowe, jedno- i dwuskrzydłowe, w drewnianych, profilowanych ościeżach. W oficynie drzwi prowadzące z klatki schodowej do korytarzy, częściowo przeszklone, z półkoliście zamkniętymi, przeszklonymi nadświetlami z promienistymi szczeblinami. Pozostałe drzwi współczesne. Okna drewniane, w I kondygnacji fasady oraz klatkach schodowych krosnowe, pozostałe skrzynkowe, a w II kondygnacji oficyny współczesne, zespolone. Okna I kondygnacji elewacji frontowej prostokątne, ze stałym krzyżem okiennym, słupkiem w formie smukłej kolumnienki i śłemeniem przesuniętym ku górze i szczeblinami poziomymi, 4-podziałowe, 2-dzielne, 2-poziomowe. Okna II i III kondygnacji fasady, prostokątne ze stałym nieprzechodzącym słupkiem i śłemeniem przesuniętym ku górze, ze szczeblinami poziomymi w dolnych skrzydłach i pionowymi w nadśłemeniu, 3-podziałowe, 2-poziomowe, 2-dzielne. Okna oficyny 6-podziałowe, 2-poziomowe, 3-dzielne, ze szczeblinami poziomymi oraz 4-podziałowe, 2-poziomowe, 2-dzielne ze szczeblinami poziomymi. W I kondygnacji gł. klatki schodowej okulus, a powyżej wysokie, wąskie okno zamknięte półkoliście, ze szczeblinami poziomymi.

Rzut. Budynek na planie wydłużonego prostokąta, z 2-traktową częścią główną i 3-traktową oficyną. Dwa ciągi komunikacyjne, klatki schodowe w tylnej partii pn traktu części głównej i w trakcie pd oficyny.

Bryła. W głównej części budynek podpiwniczony, 3-kondygnacyjny z użytkowym poddaszem, przekryty dachem dwuspadowym. Oficyna o zróżnicowanej bryle: partia pn jednokondygnacyjny o szerokości traktu pn części głównej, przekryta płaskim dachem. Zasadnicza część oficyny, 4-kondygnacyjna, o cofniętej o pół traktu ostatniej kondygnacji, nad III kondygnacją daszek pulpitowy, całość przekryta dachem dwuspadowym.

Elewacje. Elewacja frontowa 6-osiova, 3-kondygnacyjna, na cokole, w II i III kondygnacji dwie środkowe osie lekko zryzalitowane. W skrajnej pn osi I kondygnacji, główne wejście do budynku w formie portalu o profilowanych ościeżach, z kluczem na osi. Pozostałe osie tej kondygnacji wyznaczone poprzez otwory okienne połączone

<p>14. Kubatura</p> <p>7926 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>1923,0 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>mieszkalno-usługowe</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>usługowe</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>1979-80 - remont i przebudowa sali operacyjnej, 1991 - zmiana pokrycia dachowego, 1992 - remont elewacji frontowej.</p>		<p>19. stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Ogólny stan zachowania budynku dobry.</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Akta Nadzoru Budowlanego, sygn. 2607 (1855-1910)
8364 (1890-1910)
8365 (1939-1942)
2606 (1923-1943)

-Archiwum Państwowe w Szczecinie.

22. Bibliografia

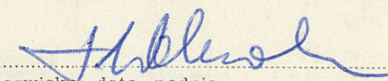
Meyer H., Stettin in alter und neuer Zeit, 1887,
Thiede F., Chronik der Stadt Stettin, Stettin
Reepel M., Stettin und Umgebung, 1939.

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst

mgr T. Wolender, 05. 1994
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki

mgr E. Wolender,
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr.

mgr T. Wolender
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów PSOZ Szczecin

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
SZCZECIN	BUDYNEK BANKOWY	cd. rybryk 12,13, fotografie

C.d. punktu 12:

osiach, zwieńczonym półkolistym tympanonem z kartuszem pośrodku i wazonem na szczycie. Kondygnacje oddzielone były fryzem z płycinami w osiach, prawdopodobnie dekorowanymi tralkami lub festonami. Wejście, poprzedzone schodami, umieszczono w skrajnej północnej osi. Dach przepruty był trzema lukarnami. Około roku 1734 właścicielem budynku był pułkownik lub dowódca regimentu (Oberst) von Steinwehr. Budynek w takim kształcie widzimy jeszcze na litografii Gottheil'a i Loeillot'a z 1857 r.. Obecną fasadę obiekt uzyskał prawdopodobnie podczas przebudowy z 1862 r., przeprowadzonej wg projektu J.G. Fischera. W tym czasie właścicielem budynku był radca pomorski Frietzdorf. Około roku 1900 właścicielem budynku staje się dentysta Dr Richter. W tym okresie dokonuje się kilku drobnych przebudów w jednotraktowej jeszcze oficynie, a ponadto przebudowana zostaje klatka schodowa w głównej części budynku. W 1911 r. Dr Richter wynajmuje I kondygnację budynku oraz część pomieszczeń oficyny Bankowi Handlowemu i Przemysłowemu. W 1923 r. budynek przejmuje Darmstadter und Nationalbank, w związku z czym modernizuje się budynek główny i rozbudowuje oficynę wg projektu G.Gaussa. Funkcja budynku sprzed 1945 r., kontynuowana jest po II wojnie światowej.

C.d. punktu 13:

wspólnym gzymsem podokiennym. Otwory otoczone proflowanymi opaskami z kluczami na osiach. Bezpośrednio nad otworami okiennymi umieszczono płaski fryz z nazwą banku. Fryz zamknięty jest od góry profilowanym gzymsem, nad którym bezpośrednio, rozmieszczono otwory okienne II kondygnacji. Otwory w profilowanych opaskach zdobionych motywem wstęgi roślinnej. Każdy z otworów zwieńczony jest gzymsem nadokiennym wspartym na konsolkach flankujących górną partię otworu. Gzymsy zdobione motywem drobnych palmetek. Pomiędzy gzymsem a opaską, wąski fryz z romboidalnym motywem na osi otworu. Trzecia kondygnacja rozcłónkowana otworami wspartymi na zagierowanych gzymsach podokiennych, wspartych na konsolkach. Otwory otoczone profilowanymi opaskami, zwieńczone analogicznymi gzymsami jak otwory w II kondygnacji. Elewacja zwieńczona wąskim fryzem palmetowym, powyżej fryzu - pas kymationu, gzyms kroksztynowy, a na szczycie elewacji - attyka rozcłónkowana prostokątnymi płycinami. oficyna przybudowana do południowej partii tylnej elewacji budynku głównego. W I kondygnacji elewacji tylnej 1 otwór okienny, powyżej 2 otwory. W narożniku ryzalit klatki schodowej, przepruty okulusem w II kondygnacji, a powyżej wąskim otworem okiennym zamkniętym półkoliście. Elewacja północna oficyny w dolnej kondygnacji 12-osiowa, rozcłónkowana regularnie oknami. II i III kondygnacja 7-osiowe, rozcłónkowane otworami okiennymi z profilowanymi gzymsami parapetowymi. Profilowany gzyms wieńczy III kondygnację. IV kondygnacja 12-osiowa. Elewacja wsch. zachodniej partii oficyny 3-osiowa w II i III kondygnacji i 4-osiowa w IV kondygnacji. Elewacja zachodnia oficyny opracowana gładko, z dwoma osiami okien w II i III kondygnacji. Elewacja południowa 6-osiowa.

Wnętrze. Wnętrze zachowało układ przestrzenny z ok.1923 r. Zachowały się klatki schodowe, dekoracja sztuka-

Wkładkę założył: mgr T.Wolender 05.1994
(Imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ-Szczecin

jed. W.A. Olsztyn z. 135/S
OZGraf. Z.P. Ostróda z. 676 n. 40 000

Wzór ODZ 1978 r.

Elewacja frontowa

Zach. fragment oficyny

Portal elewacji frontowej

Wsch. fragment oficyny

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
SZCZECIN	BUDYNEK BANKOWY	fotografie

Fragment klatki schodowej

Fragment hallu II kondygnacji

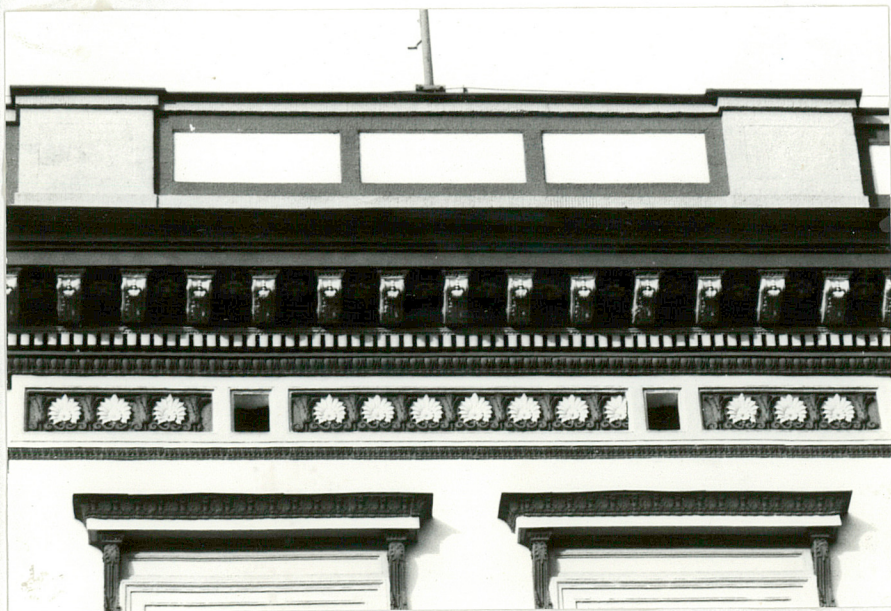
Drzwi do pomieszczenia II p.

Wkładkę założył: mgr T. Wolenczyk ^{05.1994}
(nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ Szczecin

Okna III kondygnacji elewacji frontowej

Fragment zwieńczenia elewacji frontowej

Drzwi do korytarza w oficynie

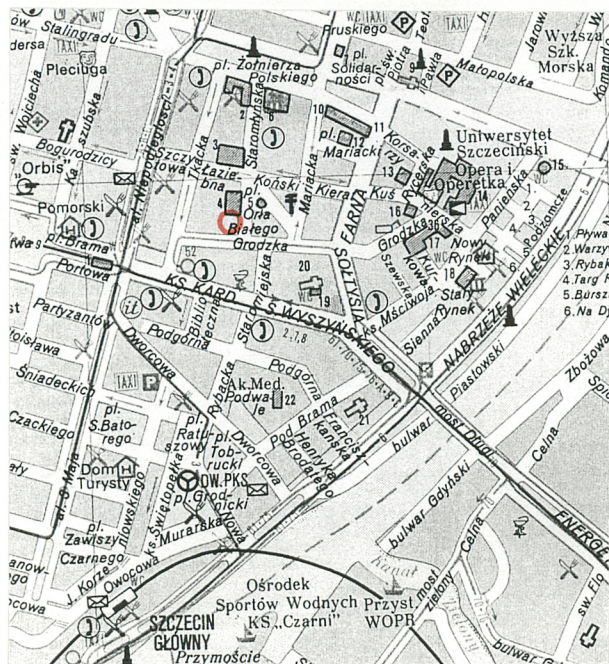
Fragment więźby dachowej

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
SZCZECIN	BUDYNEK BANKOWY	plan orientacyjny, rzut budynku, fotografie

C.d. punktu 13:

torska pomieszczeń parteru. W hallu II kondygnacji kominek z dekoracyjną kratą. Zachowana większość stolarek drzwiowych oraz drewniane wyposażenie gabinetu dyrektora i boazerie w hallu.

Instalacje. Elektryczna, wod.-kan., c.o., telefoniczna.

Okna II kondygnacji elewacji frontowej

Wkładkę założył: mgr T. Wolender 05.1994
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ Szczecin

